

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

Warszawa, 25 lipca 2022 r.

Stanowisko Polskiego Komitetu Energii Elektrycznej (PKEE) w odniesieniu do planów REPowerEU dotyczących odbudowy i zwiększania odporności

Wyjątkowa sytuacja na rynkach energetycznych spowodowana inwazją Rosji na Ukrainę wymaga od Europy rewizji planów transformacji energetycznej. Musimy być lepiej przygotowani do sprostania nowym wyzwaniom, budując jednocześnie bezpieczeństwo energetyczne dla całej Unii Europejskiej i jej poszczególnych regionów. Obecna sytuacja pokazuje, że nie ma już odwrotu z drogi ku neutralności klimatycznej. Nie możemy jednak zapominać o różnych punktach startowych państw członkowskich i znacznych różnicach w możliwościach osiągnięcia przez nie celów pośrednich.

Polski Komitet Energii Elektrycznej w pełni popiera plan REPowerEU dotyczący stopniowego zmniejszania zależności od importu paliw kopalnych z Rosji. W ostatnich latach Polska podjęła znaczące wysiłki na rzecz dywersyfikacji importu gazu, inwestując w rozwój infrastruktury gazowej i zabezpieczając dostawy gazu z różnych źródeł. Konsekwentnie modernizujemy systemy ciepłownicze i rozwijamy potencjał trigeneracji, czyli wytwarzania energii cieplnej, elektrycznej i chłodu podczas jednego procesu technologicznego (w tzw. skojarzeniu). Niemniej, nie zmienia to faktu, iż w dużych systemach ciepłowniczych w Polsce jedyną dostępną opcją jest obecnie przejście ze źródeł węglowych na wysokosprawne jednostki kogeneracyjne wykorzystujące gaz ziemny, ponieważ alternatywne rozwiązania, takie jak kotły elektrodowe, mogą być wdrażane tylko w określonych okolicznościach.

Rozwój pojemności magazynów energii odgrywa kluczową rolę w politykach energetycznych wielu krajów, w tym Polski. W pełni popieramy propozycje uznania magazynów energii za rozwiązanie ważne ze społecznego punktu widzenia, a także apelujemy o ułatwienia procedur wydawania pozwoleń na ich stosowanie. Zwracamy jednak uwagę, że powinno to dotyczyć wszystkich technologii magazynowania energii, w tym elektrowni szczytowo-pompowych. Konieczne jest ułatwienie realizacji tego rodzaju inwestycji również w ramach przepisów dotyczących pomocy państwa. Dlatego uważamy, że niezależne magazyny energii elektrycznej powinny być traktowane jako infrastruktura energetyczna w ramach Wytucznych w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią (Guidelines on State aid for climate, environmental protection and energy – CEEAG) również po 2023 r.

Pomimo różnych punktów startowych i specyficznych miksów energetycznych, koszty transformacji energetycznej są nadal nierównomiernie rozkładane na poszczególne państwa członkowskie. Aby zapewnić bezpieczeństwo energetyczne i stabilność rynku, niezbędne jest zapewnienie odpowiednich mechanizmów wsparcia dla zintensyfikowania transformacji energetycznej. Zgodnie z „Polityką Energetyczną Polski do 2040 roku” koszty transformacji polskiego sektora energetycznego wyniosą około 200 mld euro, co znacznie przekracza łączną kwotę dostępnych obecnie funduszy krajowych i unijnych na dekarbonizację. W związku z tym, spółki energetyczne - członkowie PKEE będą ponosić nie tylko znaczące koszty operacyjne, ale

PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej
Polish Electricity Association

i zwiększać nakłady inwestycyjne na budowę nowych mocy wytwórczych wpisujących się w transformację polskiej branży energetycznej.

Biorąc pod uwagę, jak bardzo zmieniły się okoliczności geopolityczne i rynkowe bezpośrednio wpływające na funkcjonowanie rynku energii w UE, REPowerEU stanowi doskonałą okazję do wskazania bardziej adekwatnego klucza alokacji funduszy unijnych w celu zapewnienia państwom członkowskim, uzależnionym od węgla, wystarczających środków na transformację. Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) w państwach członkowskich znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, powinien być dodatkowo pobudzany, m.in. poprzez instrumenty oparte na systemie EU ETS, takie jak Fundusz Modernizacyjny. Propozycja uwolnienia pewnej liczby uprawnień z Rezerwy Stabilności Rynkowej (Market Stability Reserve - MSR) w celu sfinansowania odbudowy po pandemii jest krokiem we właściwym kierunku. Jednak owe dodatkowe fundusze, aby złagodzić skutki obecnego kryzysu geopolitycznego, powinny zostać przeznaczone głównie na transformację w tych państwach członkowskich, które stoją przed największymi wyzwaniami.

Uważamy, że zmiany zaproponowane w odniesieniu do rozporządzenia w sprawie Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Recovery and Resilience Facility - RRF) są właściwym posunięciem. Dochody uzyskane ze sprzedaży w drodze aukcji ograniczonej części uprawnień EU ETS pochodzących z MSR, powinny zostać przeznaczone na finansowanie działań związanych z REPowerEU, jednakże, co niezwykle istotne, należy zastosować klucz alokacji, który pozwoli na bardziej adekwatne sprostanie obecnym wyzwaniom wynikającym z kryzysu energetycznego. Po pierwsze, decydujące znaczenie ma to, jak 20 mld euro otrzymane z przychodów z aukcji zostanie sprawiedliwie rozdzielone pomiędzy państwa członkowskie. Po drugie, przekazywanie przez państwa członkowskie środków z innych funduszy UE na rzecz RRF powinno być dobrowolne.

Zdaniem członków PKEE nowe przepisy zaproponowane w ramach REPowerEU mogą zapewnić UE odpowiednie narzędzia do walki z obecnym kryzysem, a nawet lepiej wspierać transformację. Warunkiem osiągnięcia tych celów jest jednak przywrócenie stabilności gospodarczej, a także uwzględnienie różnych możliwości i specyfik regionalnych poszczególnych państw członkowskich.

O PKEE

Polski Komitet Energii Elektrycznej (PKEE) jest stowarzyszeniem sektora elektroenergetycznego, którego działalność koncentruje się na zagadnieniach związanych z funkcjonowaniem branży w nowoczesnej gospodarce rynkowej. Dzięki zaangażowaniu PKEE, zarówno w Polsce, jak i Unii Europejskiej, polski sektor elektroenergetyczny może lepiej odpowiadać na wyzwania związane z integracją europejską, zapewniać bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej, konkurencyjny rynek, ochronę środowiska i rozwój nowoczesnych technologii.